

MAHALLIY BUDJET DAROMADLARINI OSHIRISH

Ismoilova Sarvinoz

Namangan davlat universiteti

iqtisodiyot yo'nalishi 2-bosqich magistranti

noz98.98@gmail.com

<https://www.doi.org/10.5281/zenodo.7785030>

ARTICLE INFO

Received: 22th March 2023

Accepted: 29th March 2023

Online: 30th March 2023

KEY WORDS

ABSTRACT

Mamlakatimiz moliya-budjet tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar hududlardagi moliyaviy muammolarining keskinlashuvi sharoitida hamda bugungi kundagi jahon moliyaviy iqtisodiy inqirozi sharoitida mahalliy budjetlar imkoniyatlarini yanada oshirish zaruriyatini ko'rsatmoqda. Mahalliy budjetlar - davlat budjetining tegishli viloyat, tuman, shahar pul mablag'lari jamg'armasini tashkil etuvchi bir qismi. Mahalliy budjetlarda daromadlar manbalari va ulardan tushumlar miqsoori, shuningdek, moliya yili mobaynida aniq maqsadlar uchun ajratiladigan mablag'lar sarfi yo'nalishlari va miqdori nazarda tutiladi. Mahalliy budjetlarning daromadlari mahalliy soliqlar va yig'imlar hamda to'lovlardan tashkil topadi. Mahalliy budjetlarning mablag'lari hududiy rivojlanishning moliyaviy manbalaridan biri hisoblanadi. Mahalliy budjetlar har bir mamlakat davlat budjetining ajralmas qismidir.

Vazirlar Mahkamasining e'lon qilingan 29.06.2017 yildagi 445-son qarorida mahalliy budjetlarning daromad bazasini kengaytirish rezervlarini aniqlashning batafsil mexanizmlari mustahkamlangan. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev «Yangi O'zbekiston» gazetasiga bergan intervyusida ko'plab insonlarning bandligi va daromadi masalasi bevosita tadbirkorlik tuzilmalari bilan bog'liq ekanligini ta'kidlab o'tdi. «Agar biz tadbirkorlarni qo'llab-quvvatlamasak, ularga sharoit yaratib bermasak, shahar va tumanlarning mahalliy budjeti nochor ahvolda qolaveradi», — dedi u. Davlat rahbarining qayd etishicha, so'nggi yillarda respublikada kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlari soni ikki barobar ortgan. Sohada faoliyat yuritayotgan korxonalarining 50 foizdan ortig'i so'nggi uch yillikda tashkil etilgan. Sohada amalga oshirilgan bu kabi ishlar jamiyatda o'rta sinfning kuchayishi uchun zamin yaratadi. «Tadbirkorlar ularni qo'llab-quvvatlash haqidagi chiroyli so'zlarni ko'p eshitgan, endi bu gaplarning amaliy ta'siri va natijasini o'z kundalik faoliyatida his etishi kerak», — dedi Shavkat Mirziyoyev.

Mamlakatning makroiqtisodiy barqarorlikka erishish yo'lida xukumat tomonidan o'rta va uzoq kelajakka mo'ljallangan davlat dasturini amalga oshirishda, iqtisodiy isloxlarning chuqurlashuvi va bozor munosabatlarning yanada rivojlanish sharoitida mahalliy budjet daromadlari alohida muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu fikrlar yuzasidan Ozbekiston

Respublikasi Birinchi Prezidenti I.A.Karimov quyidagicha ta'kidlaydi: "...Aytish kerakki, bunday iqtisodiy o'sish ko'p jihatdan iqtisodiyotda soliq yukini pasaytirishga qaratilgan va izchil amalga oshirilayotgan siyosat bilan bog'liq. Jumladan, 2010 yilda yuridik shaxslar uchun daromad solig'i 9 foizgacha, mikrofirmalar va kichik biznes uchun yagona to'lov 7 foizgacha tushirilgani buning amaliy tasdig'idir. Shu borada o'tgan yili Davlat budjeti yalpi ichki mahsulotga nisbatan oshirib, ya'ni 0,3 foiz profitsit bilan bajarilganini ta'kidlash zarur."

Yuqoridagi mazkur holatlar mahalliy budjetlarni daromadlari istiqbolini rejalashtirishni taqoza etadi, bu tanlangan magistrlik dissertatsiyasi mavzusining dolzarbligini ko'rsatadi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida" 2017-yil 7-fevraldagi PF-4947-son va "Mahalliy budjetlarni shakllantirishda joylardagi davlat hokimiyati organlarining vakolatlarini kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida" 2017-yil 7-iyundagi PF-5075-son farmonlarini ijro etish yuzasidan, shuningdek mahalliy budjetlarning daromadlar bazasini kengaytirish va yangi ijtimoiy loyihalarni amalga oshirish uchun qo'shimcha mablag'larni jalb qilish maqsadida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017-yil 29-iyundagi 445-son "Mahalliy budjetlarning daromadlar bazasini kengaytirish zaxiralarini aniqlash ishlarini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori va mavzuga oid boshqa me'yoriy-xuquqiy hujjatlarda belgilangan vazifalarni amalga oshirishda mazkur tadqiqot muayyan darajada xizmat qiladi.

References:

1. Yangi O'zbekiston demokratik o'zgarishlar, keng imkoniyatlar va amaliy ishlar mamlakatiga aylanmoqda// <https://yuz.uz/news/yangi-ozbekiston-demokratik-ozgarishlar-keng-imkoniyatlar-va-amaliy-ishlar-mamlakatiga-aylanmoqda>
2. Karimov I.A. Barcha reja va dasturlarimiz Vatanimiz taraqqiyotini yuksaltirish, xalqimiz farovonligini oshirishga xizmat qiladi. // Xalq so'zi. – Toshkent, 2011. 22-yanvar. № 16 (5183)